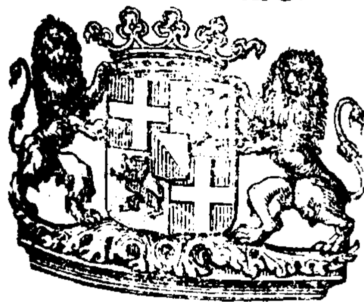
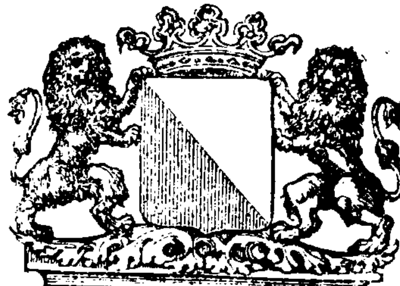
A°. 1859. N. 273.

WOENSDAG 16 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

[illegible] COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT, Woensdag 16 November.

Na het gisteren besprokene over het niet aannemen van het regentschap door den prins van *Cartgnan*, schijnt het heden meer dan waarschijnlijk, dat de heer *Buoncompagni* het bestuur over Midden-Italië op zich zal nemen. Daardoor, we zeiden het reeds, schijnt het ons toe, dat er niet zoo veel verandering in den toestand komt. Mits de heer *Buoncompagni*, werkelijk benoemd, slechts krachtig de teugels van het bewind voere, zal Midden-Italië zijne pas verworven onafhankelijkheid en vrijheid nog door zijn toedoen en door den band, waarmede het door hem aan Sardinië blijft gehecht, kunnen behouden, niettegenstaande het drijven van Oostenrijk, en het ongelukkig wenden van Frankrijk.

Dat intusschen de omstandigheden ligt tot ernstige verwikkelingen zouden kunnen aanleiding geven, blijkt uit het telegram waarin wordt gezegd, dat *Garibaldi* naar de grenzen was opgerukt, op het gerucht, dat te Ancona een oproer was uitgebarsten. Gelukkig was het gerucht onjuist; maar men ziet er uit, hoe gemakkelijk eene botsing in Midden-Italië zou kunnen ontstaan, die tot gewigtige gevolgen zou kunnen leiden.

Overigens verneemt men uit Rome, dat de Paus stellig tot vrij voldoende verbeteringen wil overgaan, terwijl te Napels eene gelukkiger rigting in de politiek wordt opgemerkt, en eene algemeene amnestie wordt aangekondigd. Nog zegt men, dat zoowel Rome als Napels zich op het aanstaande kongres zullen laten vertegenwoordigen.

Wat dat kongres aangaat, men meldt, dat het den 15. Dec. te Parijs zal bijeenkomen, ofschoon Engelands deelneming nog niet officiëel schijnt aangekondigd. Wat Pruissen en Rusland aangaat, men beweert thans, dat beiden wel voor het herstel der hertogen gestemd zijn, maar niet voor den Italiaanschen bond, waarin zij zouden vreezen, dat Frankrijk een te overwigtigen invloed zou kunnen uitoefenen.

De Fransche bevelhebber voor de Chineesche expeditie, zegt men dat benoemd is. De gezamentlijke werking der Westmagten tegen China acht men verzekerd. Het Chineesche vraagstuk beschouwen velen als een gelukkig rustpunt, voor de moeijelijkheden, die er thans, zoowel met opzigt tot Italië als tot Marokko, tusschen Engeland en Frankrijk zouden kunnen ontstaan, en die werkelijk wel van erustigen aard mogen genoemd worden. De aanvallen die sommige Fransche bladen zich trouwens tegen Engeland veroorloven wekken zeer de aandacht, en *Le Nord* doet opmerken, dat even als voor eenige maanden de heer *de Cassagnac* beweerde, dat er geene Europ. moeijelijkheden te voorzien waren, en toch bijna dadelijk de oorlog volgde, ook thans zijne vriendschappelijke betuigingen jegens Engeland weinig goeds beteekenen. Die betuiging uit zulk een mond zou thans even als voorheen de ongerustheid eerder eenigermate moeten doen toenemen

Ofschoon het naauwelijks te verwonderen is, moet men het toch aan de algemeene afkeuring prijs geven, als men ziet, hoe, wat edel en grootsch is, toch door eene pers wordt bezoedeld, die godsdienst ten leuze voert, maar inderdaad slechts door laster en logen gevoed wordt. Door geheel Duitschland niet alleen, maar door geheel de beschaafde wereld is de viering van den 100jarigen gedenkdag van *Schiller's* geboorte beschouwd, als de gelukkige uitdrukking van dankbaarheid van de nakomelingschap jegens een dier geniën, die voor vrijheid en regt, voor verlichting en beschaving zooveel gedaan heeft. Wie komt zijne afkeuring daarover te kennen geven, wie komt met evenveel verwatenheid als onbillijkheid daartegen zijne stem verheffen? De *Univers*, de tolk van de ultramontaansche partij, die ook hier te lande jammerlijke voorstanders vindt voor zijne schandelijke theoriën! Gelukkig is het aantal dier voorstanders in 't vrije Nederland luttel. We kunnen het oordeel over de handelwijze van *Veuillot* en konsorten, met al hunne bekwaamheid, dus gerust aan onze lezers overlaten, en de *Univers* voort laten ijveren voor de uitbreiding van het rijk der duisternis!

De sinds gister ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Konstantinopel, 5. *Nov.* Er is besloten, om de civile lijst met zes millioen te verminderen; ook de traktementen der voornaamste ambtenaren zullen eene vermindering ondergaan.

Kabul-Effendi is van Candia teruggekeerd; alle moeijelijkheden zijn daar uit den weg geruimd.

Al de redifs zijn ontslagen.

De vertegenwoordiger van den Paus in Syrie is door de Kurden vermoord.

De heer *Bulwer* was den 5. te Smirna aangekomen en begaf zich naar Salonica.

Volgens berigten uit Athene, verlangen de beschermende mogendheden, dat de Grieksche regering ieder jaar 900.000 fr. zal beschikbaar stellen ten behoeve harer schuldeischers.

Triest, *Maandag avond.* De stoomboot Bombaij, der Lloijdmaatschappij, is op de reis van Konstantinopel herwaarts op een klip gestooten.

Passagiers, geldwaarden en brieven zijn gered. Verscheidene stoombooten hebben zich naar de plaats des onheils begeven om hulp te bieden.

Weenen, *Maandag.* De minister van finantiën heeft, naar men verzekert, de betaling in het buitenland der interest-koepons van de nieuwe Venetiaansche leening toegestaan.

Napels, *Dingsdag.* De koning heeft besloten zich op het kongres te doen vertegenwoordigen. — Hij heeft aan de konsuls bevel gegeven, om paspoorten uit te reiken aan al de uitgewekenen die naar Napels mogten verlangen terug te keeren.

Rome, *Dingsdag.* De Paus zal zich eveneens op het kongres doen vertegenwoordigen.

Florence, *Dingsdag*, Op het gerucht, dat te Ancona een insurrektionele beweging uitgebarsten was, is *Garibaldi* met verscheidene bataillons troepen naar de grenzen opgerukt; het bleek echter, dat bedoeld gerucht van allen grond ontbloot was. De vrijwilligers van Mezzacapo haken zoozeer naar den strijd, dat het zeer moeijelijk is geworden hen in bedwang te houden.

Hamburg, *Dingsdag*. De uitslag der gisteren plaats gehad hebbende gemeentelijke verkiezingen is over het algemeen der liberale partij gunstig.

Parijs, *Dingsdag*, De *Pays* meldt, dat generaal *de Montauban* is benoemd tot opperbevelhebber van de Chinesche expeditie.

Parijs, *Dingsdag.* Men verzekert, dat eerstdaags zal worden aangekondigd, dat het kongres den 15. Dec. alhier zal bijeenkomen.

Londen, *heden*, *Woensdag.* Graaf *Grey* is gisteren overleden, Hij behoorde tot de konservatieven en was nog al behebt met godsdienst-vooroordeelen. Als lord luitenant van Ierland liet hij *O' Connell* vrij zijn gang gaan, ten gevolge waarvan hij in 1844 moest aftreden. De graaf *van Ripon* is zijn erfgenaam.

Londen, *heden*, *Woensdag.* De *Morn. Post* berigt dat het kongres binnen eene maand zal bijeenkomen, en de onderhandelingen tot grondslag zullen hebben de non-interventie.

Bij koninklijke ordonnantie is behoudens eenige uitzondering, de stokslagenstraf bij het leger afgeschaft.

Parijs, *heden*, *Woensdag.* De *Moniteur* bevat de benoeming van den minister *Rouland* en generaal *Lelièvre Cagnart de Sauley* tot senatoren.

In de zitting der Tweede kamer van gister heeft de minister van oorlog het ontwerp van wet op de spoorwegen verdedigd, uit het oogpunt van ons defensiewezen. De heer *v. Hall* heeft daarop zijne vroegere beschouwingen nader toegelicht, terwijl de heeren *v. Hoëvell* en *Elout* het ontwerp hebben bestreden en de heer *Hengst* er voor heeft gesproken. Vooral was de redevoering van den heer *v. Hoëvell* belangrijk te achten.

Het blijft steeds onzeker, hoe de eindstemming zal wezen, die van een of twee stemmen zal afhangen.

— Z. M. heeft benoemd tot ridders der Militaire Willemsorde 4e kl. den off. van gez. 2e kl. *F. J. Jorritsma* en den 2. lut. der inf. *J. D. de Bruyn*, beiden van het leger in Oost-Indië, (laatstgemelde met verlof hier te lande), ter zake, dat zij zich hebben onderscheiden bij de krijgsverrigtingen tegen Djambi in Sept. 1858.

:— Donderdag keert Z. M. van 't Loo naar de residentie terug, waar H. M. de koningin in 't laatst der maand verwacht wordt.

Het is onjuist, dat de prins *van Oranje* reeds op het Loo is aangekomen; de prins is naauwelijks van Berlijn naar Weimar vertrokken; Maandag woonde Z. K. H. bij Berlijn nog eene groote jagtpartij bij, waartoe hij door den prins-regent was uitgenoodigd.

:— Uit 's Hage schrijft men ons:

»Naar men verneemt zullen de antwoorden der regering over de staatsbegrooting voor 1860 eerstdaags worden rondgedeeld.

»Ook verneemt men, dat het voorloopig verslag van de kommissie van rapporteurs over het wetsontwerp nopens de doorgraving van Holland op zijn smalst in gereedheid is, en eerstdaags zal worden rondgedeeld."

— De regering beweerde bij de diskussiën in de kamer, dat hare voordragten nog de minst kostbare waren, intusschen wordt dit o. a. zeer gemotiveerd bestreden in het werkje van den ingenieur *Stieltjes*, 't geen we reeds bespraken. De regerings-voordragten zullen van den Staat vorderen 4481 m. in de eerste 50 jaar en verder blijvend 944; de aanvrage *Wolterbeek* 3680 m. in de eerste 50 jaar en verder 480 m. Maar de Zeeuwsche lijn is niet in de koncessie aanvrage *Wolterbeek* begrepen; voegt men echter die lijn en de lijn Arnhem-Deventer nog bij de lijnen van den heer *Wolterbeek*, dan zal de staat bij te dragen hebben in de eerste 50 jaar 4549 m. en later blijvend 624, of met andere woorden zal het rijk in de eerste 50 jaar *f* 68,000 meer per jaar, maar verder blijvend *f* 520,000 minder op te brengen hebben. Buitendien moet het vereenigen van alle lijnen in eene koncessie millioenen voordeel aanbrengen, terwijl de heer *Stieltjes* ten slotte zegt, dat de berekening van den bruggenbouw op 10 millioenen van den heer *Fijnje* eerder te hoog dan te laag is, terwijl de regeringsbruggen stellig 16 millioen zullen kosten; dat bewijst slechts, dat de heer *Fijnje gelukkiger is in de keuze zijner punten van overgang, en in het aangenomen bruggenstelsel!*

— Het *H.-blad* berigt, dat van al de onderteekenaars der adressen die op verzoek uit zoovele bijna onbekende dorpen of gehuchten uit N. Braband over de spoorwegzaak zijn ingezonden, er welligt geen 10 zijn, die er eenig belang in stellen, niet alleen *waar*, maar zelfs *of* er spoorwegen komen! Hoe zou men die *machinatiën* moeten bestempelen?

— De *Arnh. Cour.* meldt 't volgende:

Men verneemt, dat van wege de hooge regering van de besturen der gemeenten, in welke de cholera geheerscht heeft, opgaven verlangd worden omtrent den loop der ziekte, de plaatsen waar, de woningen waarin, den maatschappelijken toestand der bewoners, waaronder zij de slagtoffers geveld heeft, de middelen die tot genezing der lijders en stuiting der ziekte zijn aangewend, enz. Door dezen maatregel zullen gewis belangrijke bijzonderheden aan het licht komen, die bij onverhoopte wederverschijning der epidemie de kwaal in hare eerste oorzaken en beginselen nader zullen doen kennen.

Men zal zich herinneren, dat de kamer van koophandel te Haarlem zich onlangs tot den Koning heeft gewend met een adres nopens eene gelijkvormige regeling van de handelsusantien en kondities hier te lande. Thans verneemt men, dat van regeringswege afwijzend op dat adres is beschikt, omdat zulk eene regeling niet van overheidswege kan geschieden, maar van de handelaren zelven behoort uit te gaan.

— Men verneemt, dat een aantal officieren van het Indisch leger, met verlof of gepensioneerd, te Nijmegen verblijf houdende, den koning dezer dagen een adres van dankbetuiging heeft aangeboden, ter zake van de schenking van HDs. landgoed Bronbeek, om te worden ingerigt tot een koloniaal militair invalidenhuis en de voor het Indisch leger zoo gunstige besluiten van 16 Okt. jl.

— Op de Jason zijn weder 160 man naar O.-Indië ingescheept, onder geleide van luit.-kol. *Kroesen*, luit. *Heck* en *Krabbe*, off. v. gez. *Ledeboer* en apoth. 3. kl. *Kieren*.

— Op den 15. November a. s. is een 19tal jongelingen van het instruktie-bataillon te Kampen, om tot korporaal bevorderd te worden, naar de onderscheidene regementen gezonden, terwijl eveneens op den 15 en 16 dezer weder 50 jongelingen voor genoemd bataillon zijn aangenomen.

— Dr. *C. A. J. A. Oudemans* zal den 21. Nov. te Amsterdam het hoogleeraarsambt met eene inwijdingsrede aanvaarden.

— De oud-hoogleeraar *van Hengel* te Leyden, die het voorregt had Zaturdag ll. zijn tachtigste levensjaar vervuld te zien, werd toen aangenaam verrast door een prachtig geschenk, bestaande in eene pendule met kandelabres, hem aangeboden namens een groot aantal zijner voormalige leerlingen.

— Te Gorkum is tot predikant beroepen de heer *Posthumes Meijes*, te Doesburg.

— Het te Amsterdam gevormde zestal bestaat uit de pred. *Ternooy Apel* te Delft, *Berlage* te Z. Bommel, *Francken* te Rotterdam, *Herdersche* te Nijmegen, *ten Kate* te Middelburg en *v. Tooreneubergen* te Purmerend.

— De aanklagt van mr. *R.* tegen mr. *E.* te Arnhem is door den off. van justitie niet aangenomen.

*— Uit Amsterdam schrijft men ons van den 15 Nov.: »De bewoners dezer hoofdstad zijn in de laatste dagen zeer verontrust door menigvuldige en stoutmoedige diefstallen. Vooral schijnt men het op de bewoners der Keizersgracht in den omtrek van de Weesperstraat gemunt te hebben. Zoo is o. a. Vrijdag nacht ll. bij een dier bewoners 152 stuks tafelzilver, ter waarde van meer dan duizend guldens ontvreemd. 's Morgens vond men stukken watten en wol door het huis verspreid, die klaarblijkelijk gediend hadden tot omwindselen voor de voeten, ten einde geraas te vermijden; in alle kasten en op den grond lucifers, zoodat men zich verwondert, dat er niet tevens brand is ontstaan; in de keuken vond men op de tafel snijdende werktuigen en messen, blijkbaar daar nedergelegd met het doel, om des noods bij ontdekking, daarvan gebruik te maken; vervolgens een aantal sleutels, behoorende tot eene geheele verzameling onlangs bij een smid te dezer stede gestolen. Onze waakzame (!) policie is de dieven nog niet op het spoor."

— Omtrent den van moord beschuldigden *Pijnakker* van Reeuwijk meldt het *H. en Eff. bl.*, dat de schuldige bekend heeft, enkel te zijn uitgegaan, om bij *C. Vergeer* des morgens vroeg eene kaas te stelen; dat hij, door de vrouw overvallen, nu niets beters meende te kunnen doen, om zijne eerste misdaad te bedekken, dan de vrouw te vermoorden, hetgeen hij blijkens zijne woorden met een stok moet hebben gedaan. De vrouw, eenmaal zoo goed als dood liggende, bekroop hem de gedachte, om, nu dit zoover was, nog maar zooveel van gouden en andere kleinoodiën te stelen als hij kon, hetgeen hij met de grootste koelbloedigheid heeft gedaan, en daarop rustig weder naar huis is gegaan. Ook heeft men het grootste gedeelte der gouden sieraden bij hem gevonden, en later heeft hij weder herhaalde malen aan het huis van zijn slagtoffer, waarvan hij nog in de familie was, even als vroeger, als arbeider gewerkt.

Van eene andere zijde verneemt men, dat de moordenaar zich verscheidene uren verstoken heeft, ten einde het oogenblik af te wachten, dat de man zijne woning verliet. Toen de diefstal der kaas gepleegd was en hij daarmede bijna het erf verlaten had, zag hem de vrouw, en riep hem toe: »Piet ben je gek, kom je een kaas stelen?" Op de vraag, waarom hij vervolgens zulk een gruwelijke moord pleegde, antwoorde hij: »omdat ik niet voor een dief wilde bekend staan." De misdadiger is zoo stomp en gevoelloos, dat hij zelfs als bloedverwant het lijk van zijn slagtoffer heeft ten grave helpen dragen, zonder dat iemand iets aan hem heeft kunnen merken.

*— Te Brussel is eene geheele dievenbende in handen der politie gevallen. Zij bestond uit meisjes van 19 tot 20 jaar, was ten volle georganiseerd, en had hare vaste heelsters, die tevens onderrigt in het stelen gaven.

— De *Alg. Konst- en Letterbode* zegt:

Het is eene opmerkelijke bijzonderheid, dat juist nu het eiland Schokland ontruimd en onbewoond geworden is, de ontdekking is gedaan dat ook daar eenmaal een munthuis gevestigd was. Dezer dagen toch kwam de kolonel *de Roye van Wichen*, te Nijmegen, in het bezit van een muntje, hebbende de type der zoogenaamde kleine hollandsche denarien, op welks voorzijde een kopje en het omschrift *H. Dom. Curne* en op de keerzijde *Moneta Emliswerd*, zijnde dit de oude naam van Emmeloord, het zuidelijkste dorp van genoemd eiland. Het is bekend, dat de heeren of graven van Kuinre ook Schokland en Urk in bezit hadden. Wij kunnen, daar wij de munt niet zelven zagen, niet instaan voor de naauwkeurigheid der spelling van de omschriften.

*— Het berigt volgens hetwelk de redaktiën van de *Alg. Konst.* en *Letterbode*, de *Nederl. Spectator* en het *Tijdstroom* van 1 Jan. 1860 af gezamenlijk haar werk, zouden voortzetten, schijnt voorbarig geweest te zijn. Althans zijn van wege den heer *J. B. Rietstap* te 's Hage cirkulaires uitgegaan, waaruit blijkt, dat hij de verdere leiding van de *Tijdstroom* op zich heeft genomen, zonder dat er een [illegible] gerept wordt van eene vereeniging met de [illegible]dere genoemde tijdschriften.

— [illegible] Olst is de boerderij van *Hegeman* met inboedel, [illegible]deren en paarden, eene prooi der vlam[illegible]en.

[illegible] Onder [illegible]d-Beijerland is eene boerenstelling afgebrand[illegible] voor *f* 20,000 verzekerd was.

— Op de groote najaarskoemarkt te Hoorn waren 7000 stuks vee aangebragt.

— Het badhotel van den heer *Maas* te Scheveningen is voor *f* 67,500 opgehouden, het hotel van bar. *Baud* voor *f* 50,000.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 15 *Nov.*, 1,79 El.; + AP. 8.74. Gev. 3 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 15. Nov. 8 voet 9½ duim, 8 voet 7 duim Rijnl.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De Tweede Kamer heeft gister voortgezet de diskussie over het wetsontwerp betrekkelijk de spoorwegen.

De minister van oorlog heeft gezegd, dat bij de zaak der spoorwegen door hem in de eerste plaats moest worden nagegaan, in hoeverre de voorgestelde wegen nadeel aan de verdediging konden brengen. Van dit standpunt de zaak die het hier geldt beschouwende, geloofde hij, dat de verbinding van Utrecht naar 's Hertogenbosch door middel van een spoorweg nuttig zou zijn, maar uit een militair oogpunt achtte hij zoodanige verbinding over Kuilemburg niet voldoende. Dit bewees hij door aan te toonen welke rol de stad 's Hertogenbosch, als het groote bolwerk op het zuidelijk frontier, bij een aanval des vijands van die zijde moest vervullen, in vereeniging met andere steden van de provincie Noordbrabant, en hij verklaarde van oordeel te zijn dat door den bedoelden weg niet genoegzaam de gelegenheid zou bestaan, om middelen te vinden tot magtverspreiding van den vijand en om tijd te winnen, terwijl dezelfde weg ook niet voldoende zou bijdragen om de verdediging in het hart des lands te vereenigen. De voorgedragen rigtingen aan de oostelijke en westelijke deelen des lands met rivierovergangen, zouden, zijns inziens, geen nadeel aan de Utrechtsche linie doen, en dit gevoelen zette hij uiteen door de voordeelen op te sommen welke wij, bij de verdediging bijv. van het oostelijk deel des rijks, van de spoorwegen zouden kunnen trekken. Hetzelfde was het geval met de brug over den Moerdijk, omtrent welker daarstelling men zich geen al te nadeelige gevolgen moest voorstellen. Hij wees daarbij op de verdediging van Venetië in 1849. Wat de kosten betrof voor den aanleg van verdedigingswerken vereischt, zoo moest hij opmerken, dat de daarvoor voorgestelde uitgaven ook zonder den aanleg van spoorwegen zouden noodig wezen. De toestand der werken aan het zuid-oostelijk frontier eischte dringend verbetering, te meer, daar deze bewerkstelligd zijnde, het gekoncentreerde stelsel van defensie, dat hij verderfelijk achtte — hetgeen hij later in de gelegenheid zou wezen breeder uiteen te zetten — zou kunnen opgegeven worden. Men moest, naar hij oordeelde, tot het volgen van een ander stelsel overgaan; de buitenlijnen moesten in de eerste plaats verdedigd worden, waartoe de krachtige natuurlijke rivierdefensie alle gelegenheid aanbood, ten einde alzoo van alles een gesloten geheel te maken. Die taak had hij zich voorgesteld, bij zijne optreding als lid van het ministerie, te volbrengen, en mogt hij het voorregt hebben eenigen tijd als Minister werkzaam te zijn, dan hoopte hij het voorgestelde doel, zoo hem daartoe de noodige middelen werden verleend, te bereiken.

De heer *van Hall* heeft nader bestreden hetgeen zoo door verschillende sprekers als door de ministers ten voordeele van het ontwerp was aangevoerd. Na de behandeling van eenige ondergeschikte punten, stond de Spr. stil bij het niet hooren van den Raad van State op het tegenwoordig wetsontwerp. Vervolgens ontwikkelde de Spr. nog nader de stelling, dat de wet, al werd ze aangenomen, geen gevolg zou hebben; bij herinnerde op nieuw o. a. dat de garantie slechts verleend werd aan de vennootschap, dat hoogere uitgaven boven de raming die garantie in waarde moesten verminderen; dat overal elders de uitgaven de ramingen verre hadden overtroffen, en dat alzoo geen kans bestond dat kapitalisten geld zouden geven. Spr. betoogde dit nader door te wijzen op de verschillende beursprijzen van onderscheidene spoorwegondernemingen. Ook betoogde de Spr. op nieuw, dat de koncessie geen middel aan de hand gaf om de koncessionarissen tot de uitvoering te dwingen, hebbende de Minister van binnenl. zaken zelf erkend, dat alleen bepaald was de tijd van voltooijing; dit was echter eerst over 6 jaren en gedurende al dien tijd zou de staat geen middel hebben om bij niet nakoming der koncessie door anderen spoorwegen te doen aanleggen. Daarna ontwikkelde de Spr. op nieuw de gevolgen van het stelsel van aanleg van spoorwegen door den Staat. Hierbij kwam hij vooral op de rede door den heer *v. Twist* uitgesproken, wiens verbazingwekkende gerustheid over den toestand der financien hem, bij vergelijking van diens bekende redevoering van 26 November 1858, bij uitnemendheid had verrast. Volgens sprekers berekening zou men op ultimo 1860 32 millioen in kas hebben tegenover eene uitgave van 66 millioen, zonder nog de garantie te rekenen. Deze toekomst maakte hem bezorgd. Met genoegen had hij gehoord dat de Minister van Financien wilde vasthouden aan het beginsel om geene verdere uitbreiding te geven aan de bijdragen van het koloniaal batig slot. Doch wat aangaat den aangekondigden moed, om des noods nieuwe belastingen op te leggen, meende hij toch dat op die wijze alle lasten waren te dragen, indien men slechts uitging van het beginsel, gelijk de Minister van Finantien scheen te doen, dat men, indien de uitgaven te groot waren, men zelfs nieuwe belastingen had uit te schrijven.

Ten slotte ontwikkelde spreker eenige denkbeelden omtrent de rigting der lijnen, en daarbij tot uitgangpunt aannemende het tweeërlei hoofddoel, dat de Regering zelve bij de rigting dier lijnen had voor oogen gesteld, nl. de vereeniging van de belangen van het internationaal verkeer met die van het binnenlandsch verkeer, betoogde de spreker, dat noch het eene noch het andere van dat doel zou worden bereikt. Voor het internationaal verkeer had men de verbinding verzuimd van de haven van het Nieuwe Diep, had men Amsterdam uitgesloten ten oosten en zijne kommunikatie belemmerd met Noordbrabant. Volgens hem lagen Amsterdam en Rotterdam hemelsbreed, over den Moerdijk en over Utrecht, nagenoeg op gelijken afstand voor het zuiden van Duitschland, terwijl het Regeringsvoorstel Amsterdam verpligtte over Rotterdam naar Venlo te komen. Hij wilde niet, dat men aan Rotterdam ontnam het voordeel dat haar toekwam, maar die stad mogt niet gemaakt worden tot stapelplaats van de goederen ook voor Amsterdam, voor Zuid-Duitschland. Ook bestreed de spreker de twee redenen die aangevoerd waren ten voordeele van twee overgangen. Indien de overgang bij Nijmegen door aandrang van Pruissen noodzakelijk ware, waarom vroeg de spreker was dit in het oorspronkelijke plan dan niet noodzakelijk? En wat aangaat het gevaar van de overbrugging der rivier bij Culenborg herinnerde hij, dat die overbrugging was voorgesteld in het Regeringsplan van 1857 op gezag van dienzelfden waterstaat, die nu de overbrugging zoo gevaarlijk acht. De spreker zeide op nieuw, dat men nu aan Antwerpen den kortsten weg naar Duitschland schenken zou.

De heer *v. Hoevell* tracht de kwestie, die ons bezig houdt, uit een nieuw oogpunt te beschouwen. Die kwestie is behandeld uit een strategisch en financiëel oogpunt, is getoetst aan het belang van den handel en het transito, maar nog niet aan het belang der industrie. Inderdaad is het merkwaardig en beteekenisvol, dat, nadat een veertigtal leden en drie ministers daarover het woord hebben gevoerd, nog eenige kans bestaat om haar uit een nieuw oogpunt te beschouwen. Spr. vond de [illegible] van o. a. in de eerste rede van de [illegible] die gezegd heeft: wij leven in een la[illegible] en van een weinig industrie, ofsc[illegible] woorden in het bijblad zijn ver[illegible] gelegenheid trekt men zich [illegible] aan. Dat is, wanneer [illegible] bescherming moet opheffen, dan is ieder in de weer, maar als het er op aankomt de belemmeringen voor die industrie weg te nemen of bij eene zaak als deze, dan wordt helaas, de industrie dikwerf vergeten. Spoorwegen zijn voor de nijverheid in vele streken onontbeerlijk, zij zijn de *conditio sine qua non* van de ontwikkeling van eenige belangrijke takken van nijverheid. Ook in dit land kon de industrie eene schoone toekomst te gemoet gaan onder twee voorwaarden: 1°. de ontheffing van lasten, die eenzijdig drukken, en 2°. door de verbetering der vervoermiddelen.

De regering heeft het plan opgevat, in zes jaren tijds tal van millioenen te besteden voor den aanleg van spoorwegen, voor de doorgraving van Holland op zijn smalst en voor nog andere werken. Wat zal uit dat plan volgen, wanneer het zal worden verwezenlijkt? Zal er niet eene groote onnatuurlijke konkurrentie ontstaan met de partikuliere industrie hier te lande, in uitgestrekten zin genomen? Zal er niet opdrijving van prijsmaterialen en dagloonen plaats vinden? Een Spr. heeft het groote net van spoorwegen van Amerika ten voorbeeld gegeven, en gezegd, dat dit was het werk der partikuliere industrie. Maar dan moest die Spr. deze wet ook afstemmen, want niet door de partikuliere industrie worden onze spoorwegen aangelegd, maar door den Staat, door tusschenkomst der schatkist. Zullen daaruit niet groote moeijelijkheden ontstaan voor de bijzondere nijverheid? Wanneer ik deze vraag niet naar wensch beantwoord, dan heb ik voor mij liever een meer gematigd, meer ingekrompen plan dan het voorgedragene, zegt Spr.

Sprs. tweede stelling is, dat de industrie hier te lande niet alleen behoefte heeft aan spoorwegen, maar ook aan de ontheffing van eenzijdig drukkende lasten. Nu zegt men reeds dat het met afschaffing van belastingen zal gedaan zijn. Men zegt aan de nijverheid: gij moet op eigen kracht steunen en men laat haar gedrukt onder lasten en belemmeringen, die haar in den wedstrijd bemoeijelijken en terughouden, en men bevoordeelt zoo doende vreemde industrie. Al worden deze wetten aangenomen, dan moet men blijven aandringen op de afschaffing der belastingen, die op de nijverheid drukken. De belasting op de brandstoffen is, in den toestand, waarin zij thans verkeert, trouwens *niet meer houdbaar*. Uit dit oogpunt dus ook had Spr. gewenscht, dat een meer gematigd plan van spoorwegen ware voorgedragen.

Ook de rigtingen wil Spr. toetsen aan het belang der industrie, en dan komt hij tot de overtuiging

dat er slechts 3 hoofdpunten van eigen industrie zijn: de Zaanstreek, Twenthe en N. Braband; alleen voor 't laatste wordt iets, ja veel zelfs gedaan, maar voor de beide anderen niets; voor Twenthe was de kortste weg van Harlingen op Rheine eene noodzakelijkheid. Spr. wijst wat de belangrijkheid van Twenthe's nijverheid aangaat op een artikel van den Rotterdamschen heer *Muller* onlangs in de *Economist* opgenomen, waarin deze woorden voorkomen: »Overigens kunnen wij den allezins bloeijenden toestand van onze katoenfabrieken als een verblijdend feit konstateren; ja, velen konden zelfs niet aan de aanvragen van den exporthandel voldoen, en bepaalt zich dit gelukkig verschijnsel volstrekt niet uitsluitend tot Twenthe en tot die établissementen, waarin men zich met de weinig kennis vereischende ongebleekte en gebleekte hoofdartikelen bezig houdt, maar deelden ook de gekleurde fabriekaten daarin. Hieruit blijkt voldingend, dat onze zeehandelaren de vroegere geringschatting van den *lapjeskraam*, verwisseld hebben met het levendig besef en het juist begrip van de groote, ja de grootsche roeping onzer katoen-industrie, en dat zij zich meer en meer beginnen toe te leggen op eene juiste kennis der behoeften van onze Oost-Indiën aan manufakturen, eene kennis, die niet zij aan den fabrikant, maar deze aan hen moet ontleenen. In genoemd gewest wordt een steeds krachtiger geest hoe langer zoo meer onder de industriëlen levendig, en er worden voortdurend plannen beraamd tot de uitbreiding van bestaande of de vestiging van nieuwe fabrieken, welker uitvoering echter meerendeels wacht op de eindelijke beslissing van de spoorwegvraag, die ons land in deze dagen, wij zouden haast zeggen beroeren." Spr. gispt het daarom ook zeer, dat op de plannen van den heer *Dull* zoo weinig acht is geslagen door de Regering. — Spr. betuigt ten slotte gaarne met den heer *Thorbecke* te willen medewerken, om de wet te verbeteren, 't geen zeer mogelijk is, als de Regering mede wil werken.

De heer *Elout* heeft met aandacht de verdediging van het ontwerp aangehoord, maar hij verklaart dat hij in vele handelingen der regering ten deze de noodige kracht, de noodige vastheid heeft gemist. Ook gelooft hij dat de regering zich in het gevoelen van de meerderheid heeft vergist. Nopens de noodzakelijkheid van den aanleg van spoorwegen tot aansluiting aan het buitenland, tot bevordering van de belangen van handel en nijver- [illegible] verschil. Maar hij is toch [illegible] hetgeen voorgedragen is vol- [illegible]. De financiele bezwaren [illegible] nu nog bij hem gewogen. [illegible] geven, dat men ter bevor- [illegible] zijn bijzonder gevoelen in het algemeen belang ten offer moet brengen, maar als hij nagaat dat slechts ééne provincie volkomen tevreden is, en dat uit alle andere klagten zijn opgegaan, waarbij Spr. wijst op de onbillijke uitsluiting van Noordholland en Amsterdam, dan deinst hij terug om over zijne bezwaren heen te stappen. Ook hij vreest, dat, zoo het ontwerp wordt goedgekeurd, de regering in het vervolg geen weerstand zal kunnen bieden aan den aandrang tot aanleg van openbare werken, en dat het dus bij de nu voorgestelde uitgaven niet zal blijven. Mogt dit ontwerp niet worden aangenomen, dan beveelt hij de regering aan, het geheele ontwerp nader te overwegen, inzonderheid of het niet doelmatig zijn zou, op het vroegere stelsel van één rivier-overgang terug te komen.

De heer *Hengst* voerde de laatste het woord. Hij toonde aan, dat de overtogt van de Maas bij Venlo goed gekozen moest geacht worden, dat daarmede het algemeen belang en in het bijzonder dat van Limburg bevorderd werd. Insgelijks vereenigde hij zich met de voorgestelde lijn van Nijmegen op Venlo, zullende aldus, zijns inziens, vele der nadeelen van de verpligtingen omtrent het onvrijle territoir weggenomen worden, terwijl eene behoorlijke verbinding van de Noorder- en Zuiderwegen daardoor verzekerd zal wezen. Limburg, meende hij, zou ook zeer gebaat zijn door een spoorweg langs den linkeroever der Maas; maar ofschoon hij daaromtrent niets zekers wist, zou dit hem niet beletten voor de wet te stemmen. Hij zou dit doen, alhoewel hij met leedwezen bemerkt had, dat de Noordelijke provincien niet in allen opzigte waren bevoordeeld, en het punt der aansluitingen met het buitenland voor de Zuiderlijn beter had kunnen geregeld zijn. Het algemeen belang achtte hij echter daarmede niet gekrenkt.

MADRID, 10 November.

De regering heeft tot hare vertegenwoordigers in het buitenland eene cirkulaire gerigt, waarin zij, ter mededeeling aan de bevriende hoven, de redenen van hare oorlogsverklaring aan Marokko blootlegt. Ten eerste wordt daarin herinnerd aan de herhaalde aanvallen der Riff-roovers, en gezegd, dat de regering, hoezeer zij in haar regt geweest ware hen zelve te straffen, een blijk van hare verzoeningsgezindheid heeft gegeven, door met de Marokk. regering te onderhandelen, ten gevolge waarvan eene gunstige oplossing beloofd werd. Verder wordt medegedeeld, dat in de toen gemaakte overeenkomst geen sprake was van Ceuta, omdat de in de nabijheid dier vesting wonende stammen minder lastig waren, en men meende, dat de Marokk. regering die wel van zelve zou in bedwang houden. Een aanval op die vesting vond echter plaats, en men eischte, dat de Mar. regering de schuldigen zou straffen, en gelijke waarborgen geven zou als ten opzigte van Melilla. De toestand van het Mar. rijk gaf aanleiding dat de regering twee malen den termijn verlengde. Na twee maanden had men echter nog niets dan ijdele beloften. Eindelijk echter gaf de Mar. minister te kennen, volmagt te hebben tot eene regeling, en in eene missive van twee dagen later berigte hij, dat, zoo de ter waarborging tegen verdere aanvallen verlangde grensscheiding niet reeds in het verdrag van 1845 was opgenomen, hij er alsnog genoegen mede nam. De regering alstoen hare eischen nader geformuleerd hebbende, trok de Mar. minister alles weêr in, en berigtte ook geene volmagt te hebben tot regeling der zaak. De regering droeg daarop haren vertegenwoordiger te Tanger op, den Mar. minister op het inkonsekwentie van zijn gedrag te wijzen en te trachten de zaak alsnog tot een goed einde te brengen, doch ook dit niet batende, riep zij hem terug en verklaarde Marokko den oorlog.

TURIJN, 11 November.

De boodschap van den heer *Ricasoli* in de jongste zitting der Toskaansche volksvergadering ingekomen, is nu in haar geheel bekend. Zij begint met een overzigt te geven van het gebeurde, sedert de zittingen van 16 en 20 Aug., daarbij natuurlijk op de sympathie van Europa en op de verschillende handelingen tot aansluiting aan Sardinië wijzende. Zij wijst vervolgens op den in alle opzigten gunstigen toestand des lands, en zegt, dat die dus geen aanleiding zou geven, om de afwachtende houding te verlaten, maar dat Europa bezwaarlijk gaarne den tegenwoordigen tusschentoestand zich onbepaald kan zien verlengen. »Men moet dus nu, wordt er verder gezegd, Europa de overtuiging geven, dat het beginsel der vestiging van 's lands nationaliteit geen gevaar voor de orde in Europa kan worden. Men heeft zich onder den konstitutioneelen schepter van Koning *Victor Emmanuel* willen stellen. Men verzoeke daarom dat hij, in afwachting dat hij het oogenblik gekomen zal achten om zelf het gezag te aanvaarden, door een vertegenwoordiger de koninklijke magt vestige. Het regentschap van een prins uit het hof van Savoye zal het monarchaal Europa gerust stellen, de binnenlandsche orde bevestigen, de beschroomden aanmoedigen, het vertrouwen doen stand houden en de tegenstanders ontmoedigen."

Uit Rome meldt men, dat vele Russen en N.-Amerikanen, die aldaar voor eenigen tijd zich gevestigd hebben, hunne huizen gehuurd hebben op voorwaarde, dat zij door het ophouden der Fransche bezetting van de huur ontslagen zijn. Vele andere vreemdelingen, welke zich in die stad bevonden, hebben zich naar Napels begeven, waar zij zich veiliger achten.

BERN, 14 November.

De uitwisseling der ratifikatiën van het vredesverdrag moet den 21. dezer nog plaats hebben. Dewijl een gevolmagtigde van elke natie voldoende is, om daartoe over te gaan, zal te Zurich slechts één Fransche gevolmagtigde, één Oostenrijksche en één Sardinische blijven.

WEENEN, 13 November.

Eene algeheele emancipatie der Israëlieten zal niet, gelijk men reeds beweerde, tot stand komen. Alleen zullen de beperkingen, in de stelling der Israëlieten, sedert 1851 gebragt, worden opgeheven.

Een aantal studenten uit Krakau, die bij den minister van onderwijs gehoor verzocht en verkregen hadden, om de invoering der Poolsche taal op de kollegiën aldaar te verzoeken, werden bij hunne komst aan het ministerie in plaats van door den minister, door eenige policiebeambten ontvangen, die hen dadelijk naar het spoorwegstation teruggeleidden.

Uit Pesth meldt men, dat van het onderzoek waarmede de *Wiener Ztg.* de studenten wegens hunne petitie ten gunste der Hongaarsche taal heeft bedreigd, wel niets zal komen. Men zou ook moeijelijk iets strafswaardigs kunnen vinden in eene petitie die met toestemming van den stadhouder *ad latus* is ingediend. Bovendien willen alle 500 onderteekenaars als hoofdschuldigen beschouwd worden. Men zal dus, om *éclat* te vermijden, het onderzoek laten sluimeren, zonder het ten volle op te geven, daar de zaak bij gelegenheid tot punt van uitgang voor andere beschuldigingen zal kunnen dienen. Men tracht intusschen in stilte die studenten ieder afzonderlijk te intimideren welke men als de leiders der beweging beschouwt; men bedreigt hen zelfs met wegzending van de universiteit, zoo zij niet van alle deelneming aan de nationale beweging afzien.

BERLIJN, 14 November.

Onze regering heeft van wege het kabinet van Madrid de kennisgeving ontvangen, dat de havens van Tanger, Tetuan en Larache in staat van blokkade zijn gesteld.

Uit Parijs wordt aan de *N. Pr. Ztg.* geschreven, dat het zeker is, dat de koning der Nederlanden het groothertogdom Luxenburg tegen een evenredig gedeelte grondgebied van België zal verruilen, en dat deswege reeds onderhandelingen plaats vinden.

De Fransche gezant alhier en zijn kollega te Petersburg zijn kandidaten voor den gezantschapspost te Weenen.

In Mecklenburg alleen zijn 2800 personen aan de cholera overleden; dat is veel voor den kleinen staat; de ziekte heeft 't meest gewoed in de lage streken, waar ook de meeste onweders voorkomen. De hooge plaatsen zijn slechts zelden getroffen.

LONDEN, 14 November.

Na de hevige stormen in den grooten Oceaan, zijn gelijke stormen in de Middellandsche zee gevolgd. Zij hebben onderscheidene dagen geduurd, doch gelukkig zonder groote rampen te veroorzaken.

Uit Jeddo meldt men, dat de Engelsche konsul, de heer *Alcock*, met zijne echtgenoot, aldaar is aangekomen. Daar deze dame de eerste Europeesche was die zich in het Japansche rijk vertoonde, sloegen de Japannezen haar met veel nieuwsgierigheid gade; vooral haar hoed en krinoline wekten hunne aandacht; de laatste werd door sommigen zelfs aangeraakt, waarschijnlijk om zich te overtuigen of men met reëele of schijnbare korpulentie te doen had. De krinoline-dragt zal nu welligt van Europa naar Japan verhuizen.

— 15 *Nov.* Gec. 96¼; Peru 4½ pCt. —, 3 pCt. —; Venez. 5 pCt. 28½, 2¼ pCt. 14¾; Port. 5 pCt. —; Sp. 3 pCt. 45, 1½ pCt. 33¼; Rusl. 4½ pCt. —. 5 pCt. —; Sard. —.

PARIJS, 14 November.

Men begint de opening van het kongres op 15 Dec. te stellen. Engeland heeft nog niet officieel zijne adhesie te kennen gegeven.

Heden morgen is eene tweede serie genoodigden naar Compiègne vertrokken. Lord *Cowley* bevond zich er bij.

De brochure van *Emile de Girardin*, getiteld: *Napoleon III en Europa*, is in beslag genomen.

Uit Cadix verneemt men, dat door een krijgsraad van Spaansche legerhoofden besloten zou zijn de vijandelijkheden tegen Marokko te openen met een aanval op Rabat, even als Tetuan een punt, dat Engeland gaarne gespaard had gezien, daar het een entrepot voor den Britschen handel is. Daarbij komt nog, dat, zoo men meester is van Rabat, de weg naar Mequincz, de ware hoofdstad des rijks, bijna openstaat, en die zou Engeland niet dan met leede oogen door Spanje zien aangetast.

Het *Journ. de Débats* zegt dezen morgen in twee regels: »*De Constitutionel* bevat heden twee artikelen tegen Engeland." Deze twee regels verraden een geheel politiek stelsel. De verhouding tusschen Frankrijk en Engeland is alles behalve bevredigend.

In de nabijheid van Tlemcen in Algerië is het grafschrift gevonden van *Boabdil*, die in 1494 overleden is.

De *Indépendant de l'Ouest* heeft eene waarschuwing ontvangen wegens een artikel, waarin gezegd wordt, dat sedert eenigen tijd alle vrijheid wordt gelaten aan de organen der revolutie, terwijl de grootste gestrengheid wordt toegepast op die van het R. Katholicisme.

De wijnhandel hier te lande is zeer levendig, De vraag, zoo naar oude als nieuwe wijnen, is zeer groot, en de prijzen zijn in ééne week van twee tot vijf francs gerezen.

— 15 *Nov.* Rente op tijd 3 pCt. 69.95; Fr.-Oost Spw. —.—; Sp. 1½ pCt. —, 3 pCt. 45.

HOUTVERKOOPING

*** Op Donderdag, den 1. December 1859, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van P. VAN DIJK, te Doorn, van gave, zware en tot **werkhout** geschikte **Beuken, Wilgen** en **Populieren Boomen;** extra goed gewassen **Eiken, Berken** en **Elzen Hakhout,** waaronder zeer geschikt, om wit te maken, **Sparren Takkenbossen,** gehakte **Larixen,** jonge **Eiken Boomen,** enz.

Alles op de goederen behoorende tot de Huizen *Doorn* en *Schoonoord*, en meerendeels te water te vervoeren.

Informatiën bij den Rentmeester VAN DE GEER, op het Huis *Doorn*, of ten kantore van den heer VAN MARIëNHOFF, te Wijk bij Duurstede.

HOUTVERKOOPING

OP

RHYNAUWEN.

*** Op Maandag, den 5. December 1859, des morgens ten tien ure precies, zal, op het Buitengoed *Rhijnauwen*, onder Bunnik, op dag, publiek worden verkocht:

Eene groote partij zware **Wilgen, Eiken** en **Esschen Boomen,** waaronder **Esschen Boomen van 2½ palm over kruis;** voorts **Eiken, Elzen** en **Esschen Hakhout, drooge Takkebossen** en **Spanen** en eene partij **Wilgen** en **Weerden Teenen.**

Nadere informatiën ten kantore van den Heer H. J. VAN MARIëNHOFF, te Wijk bij Duurstede

AANZIENLIJKE VERKOOPING

van

UITGESTREKTE EN RENTEGEVENDE

GOEDEREN

in de

PROVINCIE UTRECHT.

*** In het laatst der maand Februarij of begin van Maart 1860, op nader aan te kondigen tijd, zal, in het Logement *»Dennenoord"*, aan het Station van den Rijnspoorweg Zeist-Driebergen, in het openbaar worden verkocht:

De RIDDERHOFSTAD *MOERSBERGEN* met de daarbij behoorende Buitenplaatsen, Boerderijen, Boomgaarden, Bouw-, Wei- en Boschlanden, te zamen groot ruim 656 bunders, alles staande en gelegen onder Doorn,

alsmede

Ruim 150 bunders Boomgaard, Bouw-, Wei-Bosch- en Heidelanden met Bouwmanswoningen, staande en gelegen onder Langbroek, Driebergen en Leersum.

Alles behoorende tot de nalatenschap van den Hoog WelGeb. Heer J. D. C. C. W. Baron D'ABLAING VAN GIESSENBURG.

De Landerijen, Bosschen en Hofsteden zijn van heden af, en de Gebouwen der Buitenplaatsen, welke niet verhuurd zijn, na den 1. November aanstaande, dagelijks te bezigtigen, mits zich daartoe aanmeldende bij den Tuinman, op *Moersbergen*. De bezigtiging van het Huis *Moersbergen* is alleen toegestaan Woensdag en Vrijdag van iedere week op vertoon van een permissiebiljet, af te geven door den Heer H. J. VAN MARIëNHOFF, te Wijk bij Duurstede.

De uitgebreide Catalogus met de kaart der Goederen, zal zoo spoedig mogelijk, bij nadere aankondiging, verkrijgbaar worden gesteld.

Nadere informatiën en inzage van eigendomstitels, kadastrale kaarten en plans zijn te bekomen ten kantore van den Heer VAN MARIëNHOFF voornoemd.

TE KOOP

*** Eene fraaije **NARRESLEDE,** franco te bevragen bij R. VAN DER MONDE, Mr. Zadelmaker, Voorstraat te Utrecht.

*** **OVER TE NEMEN:** Eene WAGENMAKERSAFFAIRE met Gereedschappen, Huis, en verdere toebehooren. Gelegen in het Gooi bij Schalkwijk.

Nadere inlichtingen met franco brieven aan het bureau dezer Courant Lett. H.

*** Voor eene fatsoenlijke WED. en eene JUFVROUW **vraagt men te huur,** in of in de onmiddelijke nabijheid van Utrecht, drie nette GEMEUBELEERDE KAMERS, met de MIDDAGKOST. Franco opgaven onder letter S, bij de Boekhandelaren NOLET EN ZOON.

MEUBELEN.

*** De ondergeteekende is ruim voorzien van **alle soorten van Meubelen,** voor welks soliditeit een jaar wordt ingestaan. Alle bestellingen worden door hem ten spoedigste afgeleverd.

J. H. F. VERSLOOT,
Zuilenstraat, wijk A, no. 578.

☞ Bij wien tevens een bekwame KNECHT vast werk kan bekomen.

DE HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN,

opgerigt in den jare 1807 te Amsterdam,

*** gaat, blijkens de Tarieven, verkrijgbaar ten Kantore der Directie en bij H. H. Correspondenten, CONTRACTEN VAN LEVENSVERZEKERING van onderscheiden aard aan; — verzekert WEDUWEN- en WEEZEN-PENSIOENEN; — en geeft LIJFRENTE-BRIEVEN uit, zoowel dadelijk ingaande, als uitgestelde.

Bij de Tarieven is eene *Nieuwe Tafel* gevoegd, waarbij verzekerd wordt, Gelden te ontvangen op gevorderde jaren, en bij overlijden vóór den in het contract bepaalden leeftijd, evenwel de verzekerde Som aan de na te laten betrekkingen van den verzekerde te voldoen: zoodat de Premie nimmer vruchteloos wordt uitgegeven.

De Directeur,
P. LANGERHUIZEN.

Kantoor: Reguliersdwarsstraat bij het Koningsplein, N 504.

CORRESPONDENTEN IN DE PROVINCIE UTRECHT.

TE UTRECHT . . . . de Heeren A. OORTMAN & ZOON.
» » C. OORTMAN & ZOON.
» AMERSFOORT . . . . » Heer Mr. J. DE LOUTER, Advokaat en Notaris.
» WIJK BIJ DUURSTEDE » » H. J. VAN MARIëNHOFF, Notaris.

*** **Men vraagt te koop** een goed aan den weg loopende MERRIE EZEL, groot soort, niet ouder dan 5 jaren en zonder gebreken. Adres onder letter W aan het postkantoor te Breukelen, brieven franco.

*** Men vraagt **TEN SPOEDIGSTE** voor een eenig Heer op eenen vrolijken stand, binnen de Stad, eene **Vrije Kamer,** doch tevens met gelegenheid tot gezellig verkeer, kost en inwoning. Brieven aan het Bureau dezer Courant, onder Let. L.

Droogerijen en Verwwaren.

*** **Wordt gevraagd** een Jong Mensch van circa 15 à 18 jaren als LOOPJONGEN. Eerlijkheid is hoofdvereischte. Te bevragen bij NOLET EN ZOON. Brieven franco.

1959 – 1995, enz.

*** Niets duidelijker: Zoowel als de Staat aan het nageslacht verpligt is eikenboomen te planten, moet hij spoorwegen aanleggen, en dat wel door de woeste streken, opdat geene kostbare akkers en weilanden verwoest worden en ook aldaar steden en dorpen verrijzen. Utrecht is reeds, ten spijt van Meester BETZ, half centraal-punt. Dus: het eerste jaar van *Utrecht naar Deventer* met zijtakken van *Apeldoorn naar Harderwijk en naar Dieren.* Het tweede jaar van *Deventer naar de grenzen.* Het derde jaar van *Utrecht naar den Bosch*, enz. Als dan willen wij den **Staat** te gemoet treden met **vijf duizend gulden** als vijftigjarige renten à 5 pct.

*** DE PILLEN VAN HOLLOWAY, een uitmuntend geneesmiddel voor de *waterzucht*, Mejufrouw E...... B ...., te Zierikzee, oud 45 jaren, leed aan verva. van krachten en er vertoonden zich bij haar alle teekenen van waterzucht, welke al spoedig zoo aanmerkelijk toe nam, dat zij het bed niet meer kon verlaten en haar man elk oogenblik haren dood tegemoet zag. Deze laastgenoemde besloot eindelijk nog de pillen van *Holloway* te beproeven. De zieke na dezelven gedurende drie weken gebruidt te hebben, was geheel hersteld, en had het gevaarlijke tijpstip in den leeftijd der vrouw gelukkig volbragt. Ook voor jonge meisjes op zekeren leeftijd zijn deze pillen zeer aan te bevelen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20.95.

Zijn op *franko* aanvragen a kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244. en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY'setablissement.

NEERLANDS-OOST-INDIE.

REIZEN

gedaan gedurende het tijdvak van 1852-1857,

DOOR

Dr. S. A. BUDDINGH,

laatstelijk belast met eene Algemeene Inspectie over de Protestantsche kerk en het Schoolwezen in Ned. Indië.

Eerste Deel, Groot Roijal 8vo, met platen, prijs *f* 6,75.
Wordt uitgegeven bij M. WIJT & ZONEN te Rotterdam.

Het 1e Deel is *alom* verzonden, en met nog twee deelen van gelijken omvang is dit werk compleet.

De Amsterdamsche Courant van 5. Nov. ll. bevatte de navolgende beoordeeling.

Wij kennen geen boeijender beschrijving van Ned. Indië. Al het wetenswaardige en karakteristieke is er in opgenomen, de schrijver heeft den takt, om zelfs statistieke opgaven zoodanig in te kleeden, dat zij als onwillekeurig voorkomen en in geenen deele van de lezing afschrikken. Geen dorre cijfertabellen, geen schoolsche geografische mededeelingen, geen ta ije relazen, en toch zaakrijk en degelijk, volledig is dit reisverhaal, dat meer dan eenig ander een levendig denkbeeld van onze overzeesche bezittingen geeft. Voeg daarbij een prachtige uitvoering, voortreffelijke gekleurde platen, getrouwe afbeeldingen van schoone natuurtooneelen, belangwekkende gedenkteekenen, of schilderachtige tafereelen — en de schets van dit werk is naar waarheid geleverd.

De 10e aflevering thans verschenen, en waarmede het tweede deel aanvangt, behelst de beschrijving van Makasser en Menado. Zij is versierd met eene fraaije afbeelding van de oude vorstelijke graven bij de negorie Bima.

*** **OSSEWAARDE** vertrekt op *Middelburg* en *Zeeland*, Zaturdag van de Kade bij de Weerd Barrière.

Voor *f* 1,50 in plaats van *f* 6,–

*** **De Geschiedenis der Jezuiten**, hunne oorsprong, *ontwikkeling*, *invloed*, enz. naar het Hoogduitsch van G. JULIUS. 2 dln. groot 8° 788 bl. velijn papier; bij G. D. BOM te Amsterdam, Damrak H. 117 en in alle Boekwinkels *franco* te bestellen.

*** Bij J. GREVEN alhier is verschenen:

Over het gebruik van Paardenvleesch als voedsel voor den mensch. Eene Voorlezing van CHR. JOS. FUCH. Uit het Hoogduitsch door F. C. HEKMEIJER, Leeraar aan 's Rijks Veeartsenijschool. Prijs 45 Cts.

*** Bij de Boekhandelaren NOLET & ZOON te Utrecht is uitgegeven en verder alom te bekomen:

Gedichtjes en Zangen voor Kinderen door P. N. VAN DER STOK, Predikant te Zuilen, met 4 keurige plaatjes, in linnen gebonden prijs *f* 1,25.

Portemonnaie Almanak voor het jaar 1860, bevattende, behalve den gewonen inhoud: Tafel van ons Zonnestelsel, Statistiek der Ned. bevolking, verhouding van Muntspecien, Tabel briefport, Tarief van het Zegel, Plattegrond Telegraafkaart, keurig op porcelein, met gedrukt. Prijs 20 Cents.

Erratum.

In de advert., geplaatst geweest in de courant van gister, staat abusievelijk Danscursus van J. F. DIEPENBEEK op *Zaturdag avond*, moet zijn **Zondag avond.**

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenhuis*)

Nov.	Uren.	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	Opmerkingen
			N 2.						
15	2	nno.	2.5	765.66	45.3	+ 0.2	0.72	0.	Zw bewolkt
	10	n.	0.5	66.58	40.3	— 0.2	0.93	0.	Idem.
16	˘	no.	1.5	66.50	34 5	— 5.4	0.85	0.	Bewolkt

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 15 November 1859.

NEDERLAND.			
Werkel. Schuld	2½ pCt.	63⅜	63 1/16
dito dito	3 „	75 9/16	75⅝
dito dito	4 „	97⅛	97¼
Handelmaatschappij. .	4½ „	125⅝	126
BELGIE.			
Certifik. bij *Rotschild* .	2½ pCt.	51¾	
SPANJE.			
Obligatien	1¼ pCt.	32⅛	32 3/16
Obligation	3 „	43⅜	43¼
Binnenl. Schuld. . . .	3 „	41 11/16	41⅞
Amortisable		11	
PORTUGAL.			
Obligatiën	3 pCt.	43¼	43⅜
dito 1856 59. . .	3 „	41 15/16	41⅞
RUSLAND.			
Oblig. bij *Hope en C°*.	5 „	103½	103⅝
Obligat. 1828 & 1829.	5 „	101⅞	
Certifikat. 1831 & 1833	5 „	84⅞	
Certifikaten 1840 . . .	4 „	80 7/16	80½
Cert. bij *Stieglitz* . . .	4 „	80¼	
„ „ N.	4 „	79¾	
dito 5e Serie	5 „	89⅝	89⅞
dito 1855 6e Serie . .	5 „	99⅝	99¾
dito Adm. te Londen	3 „	63¼	63 13/16
Certifik. van Assign. .	6 „	62	
POLEN.			
Aand. 1835, fl. 500		157¼	
Obligatiën.	4 pCt.	77⅜	
PRUISSEN.			
Obligatiën	5 „	101½	
OOSTENRIJK.			
Oblig. Metaliek	5 pCt.	53⅝	53 13/16
Oblig. Rente Am.. . .	5 „	73¼	73⅜
dito dito Nat. 1854. .	5 „	57 7/16	57⅝
dito dito	2½ „	28 11/16	28¾
BRAZILIE.			
Geldl. 1824, £ 100. .	5 pCt.	99 7/16	
AMERIKA.			
Ecuad. Oblig. 1855. .	1 „	14 5/16	14⅞
Venez. Oblig.	3 „	26 5/16	26⅞

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 273 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Vervolg en slot der zitting van Maandag 31 Oktober.

De heer *Schuurman* vraagt, waartoe de geheele rede van den heer *du Muralt* voert, die wijst op bijna ieder, bladzijde der begrooting, dat de posten veel te laag in uitgaaf zijn uitgetrokken, terwijl al de opgenoemde posten zijn vastgesteld gelijk die waren begroot: dat het dagelijksch bestuur eene begrooting zou hebben ingediend niet overeenkomstig met de behoefte, en dit toch mag wij van hetzelve niet verwachten. De heer *de Muralt* wijst onder anderen op de post van *f* 4000 uitgetrokken voor het buurtwezen, dat belangrijk zal moeten worden verhoogd. Spr. deelt dat gevoelen niet en gelooft, dat die post voldoende is, tenzij men de traktementen wil overdrijven, gelijk zulks naar zijne overtuiging nog bij de laatste benoeming is geschied. De heer *de Muralt* wil het saldo verhoogen, tot aanleg van een korenbeurs, waarover reeds voor vijf jaar sprake was. Spr. ontveinst de noodzakelijkheid dier inrigting niet, maar welligt zullen er nog wel zes jaren verloopen voor die tot stand komt, en velen zullen van hunne opbrengst nimmer de vruchten zien. Tot het daarstellen van buitengewone zaken behooren buitengewone middelen te worden gebezigd. Spr. zal alzoo voor de vermindering der belasting stemmen.

De heer *Jongeneel* zegt, dat hij dezen raad gerust de verzekering durft te geven, dat hij zich door al de voorgespiegelde schrikbeelden niet moet laten wegslepen. Spr. kent sinds jaren dat lied. Hij toch stelt voor, den post voor onvoorzien, op *f* 12757.— uit te trekken, en alzoo met *f* 5000.— te verminderen; dat is nog een hoog onvoorzien, wel een mandaat van vertrouwen aan het bestuur, vooral als men nagaat, dat in de vijf laatste jaren gemiddeld slechts *f* 4068.— is uitgegeven; en is dan de beschouwing van den heer *de Muralt* te verdedigen? Spr., hij aarzelt het niet te verklaren; heeft die met weerzin aangehoord; de heer *Schuurman*, die onze fianciën zoo goed kent, heeft het regte woord gebezigd, toen hij den heer *de Muralt* toevoegde: »Wanneer uwe mededeeling waarheid bevat, dan deugt de begrooting niet." Dat is het standpunt en Spr. moet het bekennen, het had in zijn oog veel van den drenkeling die zich nog aan een laatste stroohalm tracht vast te houden. Alles wordt door den heer *de Muralt* aangegrepen. Hij zegt »er zal een portier van *f* 200.— moeten zijn," en deze staat reeds in de bijlage uitgetrokken. »Misschien moet de post van wijkmeesters enz. verhoogd worden, en boven het vooeger steeds uitgegevene is er *f* 1200 voor onvoorzien uitgetrokken. »Misschien zal nog de fabriekage meer geld vereischen," en alle cijfers zijn door den raad met onbekrompenheid toegegeven. Zelfs in het schoolwezen, hetwelk tot eene ongekende hoogte was opgevoerd, waarvan de behoeften tot in het minitieuse zijn uitgerekend en bovendien nog *f* 1600 voor onvoorzien was toegevoegd, is in het oog van dien Spr. niet genoeg; dergelijke redeneringen maken op Spr. niet den minsten indruk, vooral wanneer die moeten strekken, dat hierdoor de vermindering der direkte belasting zoude verhinderd worden; een bestuur moet durven verhoogen, maar het moet op zijn tijd ook durven verminderen. En thans vermeent Spr. den heer *Boer* met een enkel woord te moeten beantwoorden. Dat lid heeft in zijne eerste rede den blaam zelfs op de komm. durven werpen, alsof zij de goede burgerij tegen de belastingen in het harnas wilde jagen door de direkte belasting, zoo als zij thans is opgevoerd, eene drukkende te durven noemen. Dat lid heeft nu weder op zijne eigenaardige wijze getracht aan te toonen het weinig drukkende eener belasting, die zelf met dubbeltjes en stuivertjes moet worden betaald, maar hoe vernuftig ook uitgedacht; meer dan eene stand wordt er door getroffen die het zwaar valt ze op te brengen, Want, vervolgt Spr., voor de rijken is elke belasting ligt te dragen, maar daar zijn standen van wie de wereld veel eischt, die bij eene goede kleeding en woning nog een zoogenaamd fatsoen moeten ophouden, om hunnen stand eer aan te doen, en toch, zij zijn arm. Voor dezulken is elke vermindering der belasting eene weldaad, en wanneer deze nu zoo gemakkelijk met *f* 10.000 is te verminderen waarom zoude de raad er dan geen gevolg aan geven? Bovendien bedenke men het wel, wanneer het voorstel van Spr. wordt afgestemd, zal het onvoorzien niet op *f* 17000 bepaald blijven, maar tot *f* 22000 klimmen, een onvoorzien ongekend in de geschiedenis der begrootingen.

De Voorz. merkt op, dat de opgave door den heer *Jongeneel* als zouden op het onvoorzien in de laatste jaren slechts geringe sommen zijn gebragt, onjuist is. Die spreker, zegt hij, heeft alleen de sommen opgenoemd, welke direkt daaruit gevonden zijn en vergeet de posten die tot dekking van tekort op de begrooting gestelde uitgaven van het onvoorzien zijn overgebragt, hetgeen in 1858 over de *f* 7000 heeft bedragen.

De heer *de Muralt* vindt in de rekening van 1857 *f* 14220 bij af- en overschrijving en *f* 4397 werkelijk voor onvoorzien uitgegeven, dus was de raming toen ruim *f* 19000!

De heer *Jongeneel* zegt, dat volgens die opgaven het onvoorzien nog slechts komt op *f* 3000, terwijl hij het wil brengen op *f* 12000. Maar aangenomen dat de raad het op *f* 17000 stelle, dan zoude er toch nog *f* 5000 bijkomen, en dan had men een nieuw schouwtooneel in de begrooting, een onvoorzien nl. van *f* 22000.

De komm. verklaart alsnu haar voorstel te wijzigen in dier voege, dat de direkte belasting met $^2/_{10}$ of *f* 10,000 verminderd wordt en het onvoorzien op *f* 12757,80[5] gebragt.

De heer *de Muralt* zegt, dat wanneer de komm. met $^2/_{10}$ vermindert, de belasting in het vervolg $1^2/_{10}$ % zal zijn.

De heer *Boer* zal zich met dit voorstel niet vereenigen, ofschoon hij geen reden ziet, om den post voor onvoorziene uitgaven te verhoogen. Spr. gelooft wel dat het wenschelijk is dien te houden gelijk hij is voorgedragen. Er blijft dus een overschote maar dat hij echter niet wil aanwenden om di- direkte belasting te verminderen. Spr. heeft daar, voor zijne gronden uitvoerig aangegeven. Kwam hij daarop terug en gaf hij zijne stem dan aan die vermindering hij voor het publiek de meening uitspraken, dat die belasting bij uitnemendheid drukkend is, en dat acht hij eene dwaling. Nog moet hij opmerken, dat als men nu voorgeeft, dat die vermindering der direkte belasting eigenlijk in het belang der minder gegoede burgerij geschiedt, dit eigenlijk eene valsche voorstelling is, daar de maatregel voor haar slechts een gering resultaat zal opleveren. Hij wil dit kortelijk bewijzen. Er zijn 245 aangeslagenen, $^1/_{18}$ van het geheele getal der aanslagen, die 1 cent tot *f* 1 betalen. Spr. mag dus stellen dat zij gemiddeld 50 cents voldoen. Die geheele klasse zal alzoo 10 cents minder betalen of met *een dubbeltje* gebaat worden! Het aantal aangeslagenen van *f* 1 tot *f* 5 bedraagt $^1/_8$ van al de aanslagen; zij die daartoe behooren zullen alzoo met 20 cents gebaat worden, of 2 dubbeltjes minder betalen; 1409 aangeslagenen tot *f* 10 toe, $^1/_3$ van het geheele getal, en deze zullen er 70 cents bij kunnen profiteren! Maar de aangeslagenen der hoogere klassen van *f* 100—400 zullen er van *f* 20 tot *f* 80 bij winnen. Nu vraagt Spr. of dat resultaten zijn, der moeite waardig; hij acht ze zoo gering althans voor de burgerklassen, dat hij ook uit dat oogpunt tot deze vermindering van lasten niet wil bijdragen, die daarenboven waarschijnlijk slechts voor een jaar zal duren.

De heer *Jongeneel* meent, dat de heer *Boer* de komm. ten opzigte der door haar gebezigde uitdrukking niet regtvaardig heeft behandeld. Zij heeft de belasting drukkend genoemd, en zij blijft daarbij, omdat zij is opgevoerd en met moeite gedragen wordt. De heer *Boer* heeft gemeend, dat zij daardoor de goede burgerij opstookte tegen de belasting; dat is evenwel niet het geval. De heer *Boer* komt nu weder met zijne dubbeltjes rekening, maar vergeet, dat er een aantal burgers is die de belasting met moeite draagt. De rijken brengen haar gemakkelijk op, maar er is een stand in de maatschappij die het zwaar valt, en die moet men verligten.

De heer *Kol* gelooft niet, dat die belasting zoo drukkend is, maar als men eenvoudig is, en dus de zaak éénvoudig behandelt, men helder kan zien dat eene toevallige bate door verhooging van belasting, ook ten nutte der burgerij moet worden aangewend, tot vermindering van andere lasten.

De heer *Boer* kan, behoudens zijn beginsel, volkomen instemmen met de woorden van den laatsten Spr.; daarin ligt rede en waarheid; wat de heer *Jongeneel* zegt is louter deklamatie; hij verwijt hem, dat hij weder op de dubbeltjeskwestie terug is gekomen, maar het is juist de Spr. zelf geweest, die haar het eerst heeft geopperd; om namelijk te betoogen, dat de opbrengst dezer belasting den minder gegoeden zoo zwaar valt. Spr is er slechts op terug gekomen, om te doen zien, dat de ontheffing een dubbeltjes- en cents-kwestie voor de minder gegoeden wordt.

De heer *v. Doorn* zegt, dat de eerste vraag moet wezen, of de belasting noodig is? Spr. meent, zelfs van den heer *Boer* te hebben vernomen, dat zij dat niet is, met andere woorden, dat de *f* 10,000 kunnen gemist worden. Staat dat vast, en neemt men aan, wat de heer *Kol* opmerkte, dat de toevallige bate ontstaan uit de verhooging van ééne belasting, eigenaardig moet leiden tot de verlaging van eene andere, dan wordt de tweede vraag, of de direkte belasting al dan niet zal worden verminderd; en nu meent Spr., om verschillende redenen, op de verlaging van de direkte te kunnen aandringen. Die belasting toch wordt door den wetgever zelven beschouwd als ongunstig, want men mag haar niet heffen, vóór dat de anderen reeds tot eene aanmerkelijke hoogte zijn opgevoerd, de hoofdelijke omslag is dus op zich zelven reeds een bewijs, dat der burgerij zware lasten zijn opgelegd: daarbij drukt zij uitsluitend op de inwoners der gemeente en alleen op de gevestigde ingezetenen, die daaronder te dieper gebukt gaan, omdat zij bovendien, op verschillende wijze moeten bijdragen in de heffingen voor het Rijk; vooral de nijvere, neringdoende stand, die boven zijn aandeel in het personeel, nog zooveel aan patent betalen moet. En nu zegge men niet, dat de gevraagde en nu alleen mogelijke verligting, slechts de rijkeren zou bevoordeelen, of anders te gering zou wezen, om er van te spreken: wanneer Spr. bedenkt, dat deze belasting treft huisgezinnen, die, naar het oordeel van den raad, niet meer dan *f* 20 's jaars inkomen hebben, dan schijnt het belagchelijk te beweeren, dat alleen de groote lui onder haar bereik vallen; Spr. zou gedacht hebben, dat bedelaars, van zoo weinig geen gezin konden onderhouden, en moet dan ook opkomen tegen de gewone voorstelling, dat deze omslag werd uitgedacht, om de gegoeden te treffen en de niet bemiddelden onbelast te laten; — waarlijk, als men zelfs den penning eischt van huisvaders, van welke berekend wordt, dat zij om met vrouw en kinderen te leven niet meer dan *f* 20 's jaars kunnen uitgeven, dan is die voorgewende bezorgdheid voor den geringeren stand niets dan eene bespotting; en Spr. herhaalt met overtuiging, de uitdrukking, die hem bij den aanvang dezer zittingen, is ten kwade geduid, dat elke verligting, hoe gering ook, zelfs eene van niet meer dan 10 centen, voor zulke nederige belastingschuldigen eene weldaad, en daarom voor de bestuurderen een pligt is.

De Voorz. zegt, dat het hem zeer aangenaam zou zijn den aanslag der direkte belasting op een lager cijfer gebragt te mogen zien, dan waarop deze thans staat, ten einde der burgerij ten deze verligting aan te brengen, mits aan twee voorwaarden voldaan worde: namelijk dat zoodanig eene vermindering niet voor ééns, maar duurzaam moge zijn, en dat de gedachte ontheffing iets te beteekenen hebbe. Hij voor zich vreest, dat aan de vervulling dier eerste voorwaarde met geene de minste zekerheid kan gedacht worden; hij gevoelt weinig ingenomenheid met eene direkte eigene belasting, welke vacilleert en jaar op jaar op en nedergaat, aangezien juist dit bij de burgerij een onaangenamen indruk maakt. Ook aan de tweede voorwaarde acht hij, dat niet voldaan zal worden door de vermindering van $^2/_{10}$ van het belastingcijfer; reeds is de som genoemd welke voor eenige der voor die belastingde gestelde klassen in mindering zoude komen; voegt men daarbij dat de betaling van den aanslag in zes termijnen kan geschieden, dan zal de voorgestelde ontheffing niet noemenswaardig zijn. Hij zal zich uit dien hoofde niet kunnen vereenigen met het namens de kommissie gewijzigde voorstel.

Het voorstel der komm. wordt met 11 stemmen tegen die der HH. *v. Veersen*, *v. Stirum*, *de Muralt*, *Schermbeek*, *Boer* en den Voorzitter aangenomen, en mitsdien de post *eigen direkte belasting* vastgesteld op *f* 66000 en die voor onvoorziene uitgaven op *f* 12757,80[5].

Zonder omvraag wordt alsnu de begrooting in ontvang en uitgaaf vastgesteld op een bedrag van *f* 495,750.

Aan de orde is alsnog eene voordagt tot verhuring van de voormalige tapijtfabriek aan de militaire administratie ad *f* 100 's jaars.

Dienovereenkomstig besloten zijnde gaat de vergadering uiteen.

Zitting van Donderdag 10 November.

Voorzitter Mr. *W. M. J. van Dielen.*

Tegenwoordig zijn 22 leden; afwezig de heeren: *Kien*, *Metelerkamp*, *v. Boetselaer*, *Jongeneel*, *Pabst*, *v. Veersen* en *Trip*.

De Voorz. doet mededeeling van de volgende ingekomen stukken: missive van ged. Staten van 3 Nov., ten geleide van een konkl. besluit van 24 Dec., houdende goedkeuring van een raadsbesluit aangaande de heffing van de plaatselijke belasting op het gedistileerd. — Voor informatie.

Missive van gedep. Staten van 3 Nov., ten geleide van een besluit van 2 Nov., houdende goedkeuring van het raadsbesluit tot onderhandsche verpachting van het regt van overhalen met eene schuit aan het Bagijne bolwerk. —

Afdruk van eene raming van kosten van een spoorweg van Utrecht over Kuilenburg naar 's Bosch, door het Amsterd.-Utrechtsch komitee uitgegeven. — Beide voor informatie.

Afdruk van een prospektus voor een spoorweg van Bochum over Enschede naar Rheine. — Voor inform.

Voordragt van B. en W. betreffende een verzoek van de maatschappij van moederlijke liefdadigheid tot het verleenen van een subsidie van *f* 100—. Ter sekretarie, en behandeling in eene volgende verg.

Voordragt van B. en W. ten aanzien eener met *W. Horst* te sluiten ruiling van grond. — Ter visie voor de leden, om later een punt van overweging uit te maken.

Voordragt van B. en W. ten aanzien van eene overneming van grond van het bestuur der tweede maatschappij tot verbetering van woningen voor den arbeidenden stand, tot het afvoeren van vuil water, het bestraten van dien grond, het aanbrengen van verlichting, enz. op stads kosten. — Ter visie.

Mededeeling van B. en W., dat door *P. Knops* is afgekocht een grondrente, gaande uit een deel stadsgrond tegen den penning twintig. — Voor inform.

Mededeeling betreffende een legaat van mevrouw de wed. *van Doorn*, geb. *L. Schuijl Amersfoordt*, groot *f* 30,000, vrij van sukzessie-regten, voor de algemeene armen van Utrecht, ter distributie der stedelijke regering. — Ter inzage der leden ter sekretarie, om later een punt van overweging uit te maken.

Mededeeling van B. en W. betreffende een rekwest van eenige nachtwakers, bevattende bezwaren tegen de verordening van policie, en het verzoek, om daarin wijzigingen aan te brengen, het salaris en de dienst der nachtwakers rakende. — B. en W. stellen den raad voor, om in overeenstemming met een praeadvies van den wethouder *de Muralt*, dit verzoek buiten beschikking te houden. — Ter sekr.

Twee voordragten van B. en W. betreffende eenige rekwesten aangaande de plaatsel. direkte belasting. — Ter sekr.

De *Voorz.* geeft daarop den heer *Karsten*, op zijn verzoek, het woord, wegens eene zaak hem persoonlijk betreffende.

De heer *Karsten* zegt, dat hij uit het verslag van de avond-zitting van vrijdag 28 Oktober gezien heeft, dat bij de behandeling van het art. der begrooting, betreffende de Lat. school, door een lid, den heer *Pabst* is betreurd, „dat geen kurator der Lat. school daarbij aanwezig was." Dit geldt in 't bijzonder den Spr., en daar hij het zich tot pligtverzuim zou rekenen bij zoodanige beraadslaging, zonder gegronde redenen, afwezig te zijn, meent hij zich deswegens te moeten regtvaardigen. Spr. herinnert, dat hij vooraf in den Raad had gezegd op de avond-zitting van dien dag, uithoofde van ambtsbezigheden, niet vóór halfnegen ure tegenwoordig te kunnen zijn, en uit dien hoofde had hij eenige raadsleden verzocht voor te stellen de behandeling van het voorm. artikel tot aan zijne komst uit te stellen. De raad heeft echter gemeend van de vastgestelde orde niet te moeten afgaan. Dit is de reden, waarom hij bij de behandeling van dat punt niet heeft kunnen aanwezig zijn. Was Spr. bij de beraadslaging tegenwoordig geweest, dan zou hij in staat zijn geweest eenige der gemaakte aanmerkingen toe te lichten: bijv. hetgeen door den heer *Bisdom* is aangemerkt, dat de som voor brandstoffen te hoog was, en dat het overschot daarvan naar zijne meening diende, om het inkomen van den *Rector* te vermeerderen. Dit is onjuist. Die som wordt gelijkelijk onder de docenten verdeeld, en in geval daarvan iets overschiet, is dit geene bate voor den *Rector*. Of het overigens voegzaam zoude zijn, in geval er eenige honderd turven mogten overblijven, dit overschot aan de stad te restitueren, wil Spr. liefst onaangeroerd laten.

De *Voorz.* wenscht de zaak daarbij te laten, doch daar de heer *Bisdom* verzoekt eenig antwoord aan den heer *Karsten* te geven, wordt hem het woord gegeven, en zegt genoemde heer, dat hier van een persoonlijk feit is gesproken, iets wat hem aanleiding geeft om zich te regtvaardigen. Hij heeft alleen de aanmerking gemaakt, omdat hij de zaak onderzocht had, zonder in het minst den persoon hierbij in aanmerking te nemen. Om die reden heeft hij gewild, dat die post verminderd werd, zonder te weten, wien dit zou treffen.

Aan de orde van behandeling is thans de voordragt van Burg. en Weth. tot wijziging van art. 7 van de verordening van 15 Sept. 1859, waarnaar wordt geheven de plaatselijke belasting op het geslagt. — Wordt konform besloten.

De voordragt van Burg. en Weth., om den heer *van Mansvelt*, eervol ontslagen gemeente-ontvanger, een pensioen van *f* 1200 toe te staan, wordt ook zonder hoofdelijke omvraag goedgekeurd.

Daarop wordt de voordragt in behandeling genomen, aangaande de regeling der bureaukosten voor eenige ambtenaren van de plaatselijke belasting.

De heer *Schuurman* vraagt, of al deze voorstellen te gelijk, of dat ze aan rubrieken zullen worden behandeld. Daar de Voorz. als zijne meening te kennen geeft, dat zijne bedoeling was allen te gelijk te behandelen, tenzij op eenig gedeelte door een der leden wijzigingen worden voorgesteld, stelt de heer *Schuurman* voor, om aan ieder der sub-ontvangers aan de Catharijne en Weerdbarrière toe te leggen *f* 100.

De heer *Bosch* verlangt te weten, hoeveel de subontvangers aan de Catharijne en Weerdbarrière thans aan vergoeding voor bureau-kosten genieten. Brengt het amendement van den heer *Schuurman* vermindering daarin, dan zal hij het niet ondersteunen, omdat hij de inkomsten der ambtenaren niet wenscht te verminderen.

De Voorzit. antwoordt, dat het geheele bedrag der voorgestelde bureaukosten ongeveer gelijk staat met hetgeen zij op dit oogenblik bedragen In overleg met den kontroleur is deze voordragt opgemaakt en daarop is dus het dagelijksch bestuur afgegaan.

Den heer *Schuurman* is het voorgekomen, dat bij de laatste rek. mindere kosten waren in rekening gebragt. Met *f* 100 zijn de kosten van schoonhouden, enz. ruim betaald, naar Sprs. inzien.

De Voorzitter moet tot toelichting van die zaak zeggen, dat die gelden niet alleen strekken voor het gebruik van den sub-ontvanger, maar ook ter verwarming en verlichting van de lokalen voor de kommies-wakers, die de nachtdienst hebben, en dan aldaar hun verblijf houden.

De heer *Bisdom* vraagt, of onder de bureaukosten ook vuur en licht gerekend waren; de heer *Schuurman* had slechts van schoonhouden gesproken.

De heer *Boer* merkt op, dat deze cijfers een uitvloeisel zijn van art. 6 van de verord. van 10 Janüarij 1859. Daarin is bepaald, dat sommige ambtenaren bureaukosten zouden hebben, en dat bij raadsbesluit zou vastgesteld worden, wat zij voor vuur, licht en schrijfbehoeften zouden genieten. Te regt is er opgemerkt, dat deze sommen iets hooger zijn dan noodig was, maar dat komt, doordat daarbij is gekomen het schoonhouden van de lokalen.

De heer *Bisdom* heeft bij het nazien der rek. voor 1857 gezien, dat daarbij 4 rekeningen van schrijfbehoeften waren voorgekomen van één kantoor te zamen bedragende *f* 513,85.

De heer *de Muralt* zegt, dat de ontvangers voortaan alles zelf moeten bekostigen, behalve het drukwerk, en dat men dus andere zaken niet meer op de rek. zal zien voorkomen. Nu gelooft Spr. dat sommige ambtenaren vroeger de schrijf- of kantoorbehoeften van het hoofdkantoor bekwamen, en dat daarom de rek. van het hoofdkantoor zoo hoog waren, maar dat zal ophouden. Wat nu het bedrag zelf betreft, waarop de heer *Schuurman* eene vermindering voorstelt, dat is overeenkomstig de opgaven van den kontroleur vastgesteld, en het dagelijksch bestuur heeft daarbij de rekeningen over 1858 ten grondslag genomen. Alleen de kosten van vuur en licht beloopen reeds *f* 60 nagenoeg, en dan komen die der schrijfbehoeften en van het schoonhouden der lokalen daar nog bij, zoodat de voorgestelde cijfers zeker, met het oog daarop, niet hooger zijn dan vroeger.

De heer *Schuurman* heeft ook gezien, dat men slechts *f* 60 in rekening bragt; maar juist daarom verwondert het hem zoozeer, dat nu daarvoor *f* 150 wordt voorgesteld. De andere ambtenaren hebben slechts eene verhooging van *f* 25 naar diezelfde verhouding, en dus is hier ook *f* 100 genoegzaam.

De heer *de Muralt* zegt, dat, als het cijfer te hoog is, men dan ook dat van de overigen moet verminderen; maar dan vermindert men de inkomsten der ambtenaren, die deze gelden voor hunne bureau-kosten plagten te genieten, en Spr. meent, dat dit de bedoeling niet zal zijn. Waarschijnlijk is het ook, dat deze ambtenaren daarvan nog schrijfloonen moeten betalen. Dat is echter zeker, dat het in den laatsten tijd altijd zoo hoog is geweest.

De heer *v. Nooten* meent, dat als men vroeger hierin zonderling handelde, het nu tijd is, om de zaak behoorlijk te regelen, en de misbruiken te voorkomen., waarop andere Spr's gewezen hebben.

De heer *de Jong* vindt nog al zwarigheid, om het amend. aan te nemen. Op het oogenblik genieten die ambtenaren die som, en zij hebben er dus eenig regt op verkregen; om die nu te verminderen komt hem ongeraden voor.

De heer *Bisdom* kan daarmede niet instemmen. Het is geen traktement, en als die bureaukosten te hoog zijn behoort men ze te verminderen.

De *Voorz.* moet opkomen tegen de bewering van een Spr., dat men het *misbruik* moet tegengaan. Zulk eene uitdrukking is nog al veel beteekenend, en vooral hier niet van toepassing, daar het gebleken is, dat het toegekende niet te veel is. Nu is alles bovendien nader geregeld, aan de ambtenaren zijn meerdere verpligtingen opgelegd dan vroeger, zooals het schoonhouden der lokalen, verwarmen en verlichten der lokalen voor de nachtdienst, enz. waarom het zeker hard zou zijn, als men het voorgestelde cijfer met $^1/_3$ verminderde.

De heer *Bisdom* begrijpt niet, hoe men hier van vermindering kan spreken; er is hier alleen sprake, om de bureaukosten op het gewone cijfer te brengen.

De *Voorz.* herhaalt, dat art. 3 der verordening meerdere kosten oplegt.

De heer *de Muralt* merkt nog op, dat het reeds is aangevoerd, dat er op die kantoren vuur en licht noodig is voor de kommiezen, die des nachts de wacht houden.

De heer *Visscher* gelooft, dat deze regeling gewenscht is. Vroeger was er nog een reservefonds, waaruit een en ander, voor de kantoren benoodigd, werd gevonden; daarom mag men eer vermeerdering dan vermindering aanbrengen.

De heer *Bosch* verklaart, dat hij na de bekomen inlichtingen zich zal houden aan de voordragt van B. en W., te meer daar het hem voorkomt, dat de som van *f* 150 voor bureau-kosten niet te hoog is, in aanmerking genomen, dat daaronder begrepen is het verstrekken van een verlicht en verwarmd lokaal aan de kommiezen met de nachtdienst belast.

De heer *de Graaf* heeft uit den loop der diskussiën met bevreemding gemerkt, dat er met geen zekerheid gebleken is, hoe het met deze zaak staat. Hem zou het dus wenschelijk voorkomen, met de zaak te supercederen totdat men betere inlichtingen kan geven.

De Voorzitter heeft thans een amendement van den heer *Schnurman*, dat hij eerst in omvraag wenscht te brengen.

De heer *Schuurman* komt nog op zijn voorstel terug. Het is Spr. niet gebleken, dat er redenen bestaan, waarom aan het eene kantoor *f* 150, en aan het andere van gelijken omvang slechts *f* 75 wordt toegekend; dat is niet evenredig, en dus komt het Spr. voor, dat *f* 100 hier genoegzaam is, te meer, daar door de ambtenaren zelven minder wordt in rekening gebragt.

De *Voorz.* zegt dat de voordragt is gedaan volgens de inlichtingen en opgaven van een ambtenaar, die gewis wel het vertrouwen van den raad bezit, zoodat bezwaren daartegen in eene zaak van zoo ondergeschikt belang hem eenigermate bevreemden. Spr. vraagt of het voorstel van den heer *de Graaf* ondersteund wordt? Daar dit niet het geval is, zal hij het voorstel van den heer *Schuurman* in omvraag brengen.

De heer *Schuurman* meent nog te moeten zeggen, dat het hem zijns inziens vrijstaat opmerkingen te maken, al heeft ook een kontroleur de cijfers opgegeven.

De *Voorz.* merkt op, dat het geenszins zijne bedoeling was die bevoegdheid aan een der leden van den raad te betwisten, doch alleen dat hier is gevolgd het advies van een bevoegd ambtenaar, die met de zaak van nabij bekend is.

In omvraag gebragt wordt het voorstel van den heer *Schuurman* verworpen met 14 tegen 8 stemmen. Vóór de heeren: *de Graaf*, *Bisdom*, *v. Nooten*. *Schuurman*, *v. Hengelaar*, *Schüller*, *v. Schermbeek* en *v. Geuns*.

Daarna wordt de geheele verordening zonder omvraag goedgekeurd.

Aan de orde is het rapport der raadskomm., benoemd bij raadsbesluit van 28 Sept. 1854, betreffende de maatregelen tot wering der syphilis.

De heer *v. Geuns* stelt als motie van orde voor, eerst te behandelen het rapport betreffende de gasverlichting.

De Voorz. hiertegen eenige bedenking hebbende, wordt na eene korte woordenwisseling deze motie in stemming gebragt en verworpen met 18 stemmen tegen die der HH. *v. Geuns*, *Schuller*, *de Jong* en *de Graaf*.

Wordt mitsdien overgegaan tot de behandeling van het rapport betreffende de prostitutie.

De heer *Visscher* geeft te kennen, dat de gezondheids-komm. geenszins de ware algemeene opinie van het Engelsche volk omtrent de prostitutie aangeeft. — Wel beschouwt men aldaar de prostitutie als *the greatest of our social evils*; wel acht men aldaar ten hoogste de geneesheeren zoo als b. v. *Acton*, *Martin*, *Robinson* en *Rennie*, die zich bijzonder deze belangrijke zaak aantrekken, wel spoort men dezen en anderen aan, niet op te houden met hunne nasporingen in deze; maar van eene wettelijke regeling der prostitutie in Engeland wil men niets weten. Alderduidelijkst blijkt dit, wanneer men naslaat *The Britsh and Foreign Medico-Chirurgical Review* n°. 42, *April* 1858 van pag. 388—415. *Medical Times en Gazette*, *March* 12 van 1859 en *April* 9 1859, ook *April* 2. 1859, *April* 16 en 23, 1850. Daar wordt met de beste gronden tegen de kodifikatie op dit punt gesproken, vooral in een vrij land als Engeland; daar worden de slechte uitkomsten aangewezen van strenge repressive maatregelen op het vaste land ingevoerd, de vermindering of liever vernietiging wel van *publieke* maar ook de ontzettende vermeerdering van geheime *prostitutie* in al hare schandalen. Daar ziet men niet alleen op de geprostitueerde vrouwen, te dikwijls maar de *verleiden*, maar ook en wel voornamelijk, op de prostitutuerende mannen, ontegenzeggelijk in de meeste gevallen de *verleiders*. Men wil dat men deze laatsten in de maatschappij meer in het oog houde. Men wil door betere opvoeding het moreel van het geheele volk verheffen, door godsdienst de dure verpligtingen beter onder het oog brengen; in een woord men wil de maatschappij van gedaante trachten te veranderen en dáárdoor alleen het kwaad met wortels en tak zoeken uit te roeijen. Men is tegen wettelijke verordeningen op dit stuk, omdat men, zooals de Engelsche schrijver eigenaardig zegt, in Engeland niet wil aannemen *a smooth external conformity with virtue*, terwijl, *an enormous amount of vice lies fermenting under the surface.* — Geensins in men in Engeland gestemd tegen prophulaktische middelen, tegen uitbreiding van zorg van wege de poliice, tegen alle mogelijke middelen die de hygiène kan aangeven; integendeel verscheidene maatregelen ook bij het leger in te voeren worden aangeraden, verscheidene wenken op dit punt aan het goevernement gegeven, enz. Spr. eindigt met zich te blijven verklaren voor deze Engelsche wijze van inzien dier geheele belangrijke zaak.

(Vervolg morgen.)

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.